

Zákon č. 152/1994 Z. z. o sociálnom fonde a o zmene a doplnení zákona č. 286/1992 Zb. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov,

v znení zákonov č. 280/1995 Z. z., č. 375/1996 Z. z., č. 366/1999 Z. z., č. 591/2005 Z. z., č. 474/2008 Z. z., č. 112/2018 Z. z., č. 347/2018 Z. z. a č. 389/2022 Z. z.

Ako sú novelizácie v texte úplného znenia vyznačené:

- obyčajné čierne písmo – základný text platný k 1. januáru 2024
- ležaté čierne písmo – redakčné poznámky

ČL. I Sociálny fond § 1

Tento zákon upravuje tvorbu a následné použitie sociálneho fondu (ďalej len „fond“).

§ 2

(1) Zamestnávateľ tvorí fond v rozsahu a za podmienok ustanovených týmto zákonom.

(2) Zamestnávateľ na účely tohto zákona je právnická osoba so sídlom na území Slovenskej republiky alebo fyzická osoba s miestom trvalého pobytu alebo miestom podnikania na území Slovenskej republiky, ktorá zamestnáva zamestnanca v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu.¹⁾

Tvorba fondu § 3

- (1) Fond sa tvorí ako úhrn
- a) povinného prídeltu vo výške 0,6 % až 1 % zo základu uvedeného v § 4 ods. 1,
- b) ďalšieho prídeltu vo výške
1. dohodnutej v kolektívnej zmluve alebo vo vnútornom predpise, ak u zamestnávateľa nemôže pôsobiť odborový orgán podľa osobitného predpisu,²⁾ najviac vo výške 0,5 % zo základu ustanoveného v § 4 ods. 1, alebo
 2. sumy potrebnej na poskytnutie príspevkov na úhradu výdavkov na dopravu do zamestnania a späť zamestnancom, ktorí spĺňajú podmienky uvedené v § 7 ods. 5, najviac však vo výške 0,5 % zo základu ustanoveného v § 4 ods. 1,
- c) ďalších zdrojov fondu podľa § 4 ods. 2 a 3.
- (2) Zamestnávateľ podľa § 5 ods. 1, ktorý za predchádzajúci kalendárny rok dosiahol zisk a splnil všetky daňové povinnosti k štátu, obci a vyššiemu územnému celku a odvodové povinnosti k zdravotným poisťovniam a Sociálnej poisťovni, môže tvoriť povinný prídeltu podľa odseku 1 písm. a) do výšky 1 %. Zamestnávateľ, ktorý nesplnil niektorú z podmienok uvedených v prvej vete, tvorí povinný prídeltu do fondu vo výške 0,6 %.
- (3) Zamestnávateľia podľa § 5 ods. 2 tvoria sociálny fond podľa odseku 1 od 1. januára 1995 v rámci možnosti svojho rozpočtu.

§ 4

(1) Základom na určenie ročného prídeltu do fondu podľa § 3 je súhrn hrubých miezd alebo plátov³⁾ zúčtovaných zamestnancom na výplatu za kalendárny rok. Základom na určenie mesačného prídeltu do fondu je súhrn hrubých miezd alebo plátov zúčtovaných zamestnancom na výplatu za príslušný kalendárny mesiac. Základom na určenie prídeltu do fondu u zamestnancov, ktorí podľa pracovnej zmluvy vykonávajú práce vo verejnom záujme v zahraničí, a u štátnych zamestnancov dočasne vyslaných na vykonávanie štátnej služby do cudziny je súhrn určených funkčných plátov⁴⁾ alebo služobných plátov^{4a)} pred prepočtom platovým koeficientom^{4b)} alebo objektivizovaným

platovým koeficientom.^{4c)}

(2) Ďalšími zdrojmi fondu sú zdroje podľa tohto zákona alebo podľa iných všeobecne záväzných právnych predpisov, dary, dotácie a príspevky poskytnuté zamestnávateľovi do fondu.

(3) Zamestnávateľ, ktorý vytvára zisk, môže prispievať do fondu prídeltmi z použiteľného zisku; tým nie je dotknutá povinnosť takehoto zamestnávateľa tvoriť fond podľa § 2 ods. 1 tohto zákona.

§ 5

(1) Povinný prídeltu podľa § 3 ods. 1 písm. a) a ďalší prídeltu podľa § 3 ods. 1 písm. b) do fondu u zamestnávateľa, ktorého predmet činnosti je zameraný na dosiahnutie zisku, je súčasťou výdavkov (nákladov).⁵⁾

(2) Povinný prídeltu podľa § 3 ods. 1 písm. a) a ďalší prídeltu podľa § 3 ods. 1 písm. b) do fondu u zamestnávateľa, na ktorého sa nevzťahuje odsek 1, je súčasťou vecných neinvestičných výdavkov mimo položky mzdových prostriedkov.

§ 6

(1) Tvorbu fondu a čerpanie prostriedkov fondu vedie zamestnávateľ, ktorým je

- a) vyšší územný celok, rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia, ktorá je zapojená na štátny rozpočet, rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia, ktorá je zriadená vyšším územným celkom, alebo verejná výskumná inštitúcia,^{5a)} na osobitnom účte fondu v Štátnej pokladnici,
- b) iná osoba, ako je uvedená v písmene a), na osobitnom analytickom účte fondu alebo na osobitnom účte fondu v Štátnej pokladnici, v banke alebo v pobočke zahraničnej banky.

(2) Fond sa tvorí najneskôr v deň dohodnutý na výplatu mzdy alebo platu; za mesiac december môže zamestnávateľ tvoriť fond z predpokladanej výšky miezd alebo plátov a previesť finančné prostriedky na účet fondu do 31. decembra. Ak zamestnávateľ vypláca mzdu alebo plat vo viacerých výplatných termínoch, za deň výplaty sa na účely tohto zákona považuje posledný dohodnutý deň výplaty mzdy alebo platu za uplynulý kalendárny mesiac. Prevod finančných prostriedkov sa uskutoční do piatich dní po dni dohodnutom na výplatu mzdy alebo platu, najneskôr do konca kalendárneho mesiaca.

(3) Zúčtovanie prostriedkov fondu za kalendárny rok vykoná zamestnávateľ najneskôr do 31. januára nasledujúceho roka. Nevyčerpaný zostatok fondu sa prevádza do nasledujúceho roka.

(4) V prípade prechodu práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov podľa osobitného predpisu⁶⁾ sa nevyčerpaná časť fondu zodpovedajúca podiele prevádzaných zamestnancov prevedie na nového zamestnávateľa.

(5) Ak sa zrušuje zamestnávateľ bez právneho nástupcu, vzniknuté nároky na plnenia z fondu sa uspokojujú ako nároky z pracovného pomeru.

Davis & Morgan

Ready-made spoločnosti a virtuálne sídlo

www.davismorgan.sk

§ 7 Použitie fondu

- (1) Zamestnávateľ v rámci realizácie svojej sociálnej politiky poskytuje zamestnancom z fondu príspevok na
- a) stravovanie zamestnancov nad rozsah ustanovený osobitnými predpismi,
 - b) dopravu do zamestnania a späť,
 - c) účasť na kultúrnych a športových podujatiach,
 - d) rekreácie a služby, ktoré zamestnanec využíva na regeneráciu pracovnej sily,
 - e) rekreácie zamestnancov nad rozsah ustanovený osobitnými predpismi,
 - f) zdravotnú starostlivosť,
 - g) sociálnu výpomoc a peňažné pôžičky,
 - h) doplnkové dôchodkové sporenie okrem príspevku na doplnkové dôchodkové sporenie, ktorý je zamestnávateľ povinný platiť podľa osobitného predpisu,⁷⁾
 - i) servisné poukážky^{7a)} alebo na tovary a služby dodávané alebo poskytované registrovaným sociálnym podnikom,^{7b)}
 - j) ďalšiu realizáciu podnikovej sociálnej politiky v oblasti starostlivosti o zamestnancov.

(2) Príspevok z fondu možno poskytnúť aj rodinnému príslušníkovi zamestnanca a poberateľovi starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku, invalidného dôchodku, výsluhového dôchodku alebo invalidného výsluhového dôchodku, ktorého zamestnávateľ zamestnával v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu ku dňu odchodu do starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku, invalidného dôchodku, výsluhového dôchodku alebo invalidného výsluhového dôchodku; za rodinného príslušníka sa na účely tohto zákona považuje manžel (manželka) zamestnanca a nezaopatrené deti⁸⁾ zamestnanca.

(3) V kolektívnej zmluve možno dohodnúť príspevok z fondu na úhradu nákladov odborovej organizácie vynaložených na spracovanie analýz a expertíz alebo iných služieb nevyhnutných na realizáciu kolektívneho vyjednávania medzi príslušným odborovým orgánom a zamestnávateľom; celková suma prostriedkov fondu použitých na tieto účely nesmie prekročiť 0,05 % zo základu ustanoveného v § 4 ods. 1. Ak sa prostriedky fondu dohodnuté v kolektívnej zmluve na účely podľa prvej vety v bežnom roku nevyčerpajú v dohodnutej sume, nevyčerpaná časť týchto prostriedkov môže byť použitá v nasledujúcom kalendárnom roku.

(4) Tvorbu fondu, výšku fondu, použitie fondu, podmienky poskytovania príspevkov z fondu zamestnancom a spôsob preukazovania výdavkov zamestnancom dohodne zamestnávateľ s odborovým orgánom v kolektívnej zmluve, a ak u zamestnávateľa nepôsobí odborová organizácia, upraví ich vo vnútornom predpise. Použitie príspevku z fondu a výšku príspevku z fondu podľa odseku 3 možno dohodnúť len v kolektívnej zmluve.

(5) Ak v kolektívnej zmluve nie je dohodnutý ďalší prídel podľa § 3 ods. 1 písm. b) prvého bodu, zamestnávateľ je povinný poskytnúť príspevok z ďalšieho prídelu do fondu tvoreného najviac vo výške podľa § 3 ods. 1 písm. b) druhého bodu na kompenzáciu výdavkov na dopravu do zamestnania a späť zamestnancom, ktorý dochádza do zamestnania verejnou dopravou a ktorého priemerný mesačný zárobok⁹⁾ nepresahuje 50 % priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci dva roky kalendárneho roku, za ktorý sa tvorí fond. U zamestnanca s pracovným pomerom na kratší pracovný čas sa pri výpočte priemerného mesačného zárobku vychádza z ustanoveného týždenného pracovného času na pracovisku zamestnanca. Poskytovanie príspevku podľa prvej vety nevylučuje poskytovanie príspevku na dopravu do zamestnania a späť aj z povinného prídelu do fondu.

(6) Zamestnávateľ je povinný poskytovať príspevok podľa odseku 5 najneskôr v termíne určenom na výplatu mzdy alebo platu po preukázaní nároku zamestnanca na príspevok a viesť evidenciu o poskytovaných príspevkoch podľa odseku 5.

(7) Zamestnávateľ poskytuje príspevok z fondu v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania ustanovenou osobitným predpisom¹⁰⁾ pre oblasť pracovnoprávných vzťahov alebo obdobných pracovných vzťahov.

(8) Zamestnávateľ nesmie poskytovať príspevok z fondu na účely odmeňovania za prácu.

§ 8 Prechodné a záverečné ustanovenie

Zostatok prostriedkov Fondu kultúrnych a sociálnych potrieb podľa predpisov platných do 31. decembra 1992 a splátky pôžičiek poskytnutých z prostriedkov Fondu kultúrnych a sociálnych potrieb vrátených po 1. januári 1994, ktoré vedie zamestnávateľ na osobitnom účte, sa dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona stávajú súčasťou sociálneho fondu zamestnávateľa.¹¹⁾

§ 9 - 10

[Pozn. red.: § 9 - 10 (prechodné ustanovenia k rokom 2005 a 2009) boli redakciou z úplného znenia vyradené ako nepoužiteľné v aktuálnych obdobiach]

ČL. III

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. septembrom 1994.

* * *

POZNÁMKY PO ČIAROU

- 1) Napríklad zákon č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov, zákon č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov, zákon č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov ozbrojených síl Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 2) § 230 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 241/2001 Z. z.
- 3) Napríklad § 118 ods. 2 Zákonníka práce, § 84 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov, § 78 ods. 1 zákona č. 312/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov, § 4 ods. 1 zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 4) Napríklad § 98 zákona č. 312/2001 Z. z., § 22 ods. 2 zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 4a) Napríklad § 109 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov, § 101a ods. 4 zákona č. 200/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov, § 138 ods. 2 zákona č. 346/2005 Z. z. v znení zákona č. 253/2007 Z. z.
- 4b) § 99 zákona č. 312/2001 Z. z.
- 4c) § 23 zákona č. 553/2003 Z. z. v znení zákona č. 474/2008 Z. z.
- 5) § 19 ods. 1 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.
- 5a) § 1 ods. 2 zákona č. 243/2017 Z. z. o verejnej výskumnej inštitúcii a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 6) § 27 až 31 Zákonníka práce.
- 7) Zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 7a) § 23 zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 7b) § 5 ods. 2 zákona č. 112/2018 Z. z.
- 8) § 3 zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.
- 9) § 134 Zákonníka práce.
- 10) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov.
- 11) § 14 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 325/1993 Z. z. o štátnom rozpočte Slovenskej republiky na rok 1994 a o zmenách niektorých ďalších zákonov.